



Länsstyrelsen
Västernorrland

Beslut om licensjakt efter lodjur i Västernorrlands län 2024

Beslut

Länsstyrelsen i Västernorrlands län beslutar om licensjakt efter högst åtta (8) lodjur inom Västernorrlands län fördelat på tre jaktområden (diarienummer 8641-2023).

Därutöver beslutar länsstyrelsen att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet hålls under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Västernorrland, Pumpbacksgatan 1, 871 86 Härnösand och på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Villkor

Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-09859-22) om överlåtande av möjligheten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Gotlands län. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

1. Jakttid

Jakten får bedrivas under perioden 1 mars – 15 april 2024 eller den tidigare tidpunkt då jakten i något av de tre jaktområdena avlyses.

Länsstyrelsen påminner om att lodjur enligt 9 § jaktförordningen får jagas under tiden från och med en timme före solens uppgång till

och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

2. Jaktområde och tilldelning

Jakten omfattar högst åtta (8) lodjur enligt nedan fördelning, se bilaga 2 för områdesbeskrivning och kartor.

Område 1) tre (3) lodjur.

Område 2) fyra (4) lodjur.

Område 3) ett (1) lodjur.

Djur som kvarstår av tilldelningen från den 1 april får fällas inom samtliga ovanstående områden.

Lodjur får fällas oavsett djurens kön och ålder. Ungar bör dock av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

3. Jaktmedel och jaktmetoder

Av Naturvårdsverkets föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt (NFS 2023:8) framgår att jakt efter lodjur endast får bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1 och klass 2 (kap. 2 11 § och 12 §) samt med hagelgevär i kaliber 12, 16 och 20 (kap. 3 11 § och 13 §)

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundar får inte bytas under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag.

Fångstredskap

Länsstyrelsen beslutar att typgodkända lodjursfällor för levandefångst får användas under licensjakten. För jakt med fångstredskap gäller följande villkor:

Fällor ska anmälas till länsstyrelsen av den som avser att bedriva licensjakt med hjälp av fälla. Anmälan ska göras via länsstyrelsens webbplats **senast den 29 februari:**

<https://www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/djur/jakt-och-vilt/lodjursjakt.html>

Anmälan ska innehålla följande:

- namn, adress och telefonnummer till den som avser att bedriva licensjakt med hjälp av fälla,
- vilken fälltyp det rör sig om,
- i vilken kommun fällan ska placeras
- en exakt platsangivelse i form av koordinater i koordinatsystemen RT90 eller Sweref 99.

Fångstredskap som används ska, vare sig de är gillrade eller inte, märkas med användarens namn, adress och telefonnummer. Denna märkning ska vara väderbeständig.

Tillsyn och vittjning av fångstredskap ska ske minst två gånger per dygn. Vittjning ska alltid ske på morgonen senast en timme efter solens uppgång och en andra vittjning efter solens nedgång. Länsstyrelsen rekommenderar även att fångstredskap förses med elektroniska anordningar (larm) som informerar jägaren när fångstredskapet har slagit igen. Användning av sådana anordningar befriar dock inte från kravet att varje fångstredskap ska vittjas på plats minst två gånger per dygn.

Fångstredskapet får endast betas med delar av vilt från samma eller angränsande kommun. Rester från tamdjur får inte användas och till tamdjur räknas även renar. Länsstyrelsen påminner om att lockmedel/doftämnen endast får användas om de är syntetiska, om de är tillverkade av växtextrakt eller om de är framställda i Sverige av material från vilda svenska djur.

Den som bedriver licensjakt med hjälp av fälla ska kontrollera att lodjur återstår av tilldelningen innan fångat lodjur avlivas.

Tillsyn av fångstredskap kan komma att genomföras av Länsstyrelsens fältpersonal.

Inga motordrivna fordon

Länsstyrelsen tar inte något beslut om undantag från bestämmelserna i 31 § jaktlagen när det gäller användning av motordrivna forskaffningsmedel. Detta innebär att jakt inte får ske från motordrivna forskaffningsmedel. Sådana forskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar.

Bestämmelser om användning av motordrivna fortskaffningsmedel som finns i andra regelverk påverkas inte av detta licensjaktbeslut.

4. Vilka får utföra jakten?

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur.

Enligt 49 § jaktförordningen ska samtliga som avser delta i licensjakt efter lodjur anmäla sig till Naturvårdsverkets Jägarregister.

Registrering kan ske genom:

- Logga in i Jägarregistret på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/Auth> (detta kräver att du har BankID)
- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Ring Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer)

Du får ingen bekräftelse på din registrering, oavsett vilken metod du använder för att registrera dig. Däremot kan du kontrollera din registrering genom att logga in i Jägarregistret.

5. Lodjursjägarens ansvar

Var och en som jagar lodjur är skyldig att känna till detta beslut i sin helhet.

Den som jagar ska informera sig minst en gång i timmen om hur många lodjur som återstår av tilldelningen i det jaktområde där jakten bedrivs. Den som jagar ett lodjur sedan jakten avslysts kan komma att ställas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad. För aktuell information om **återstående tilldelning, telefonnummer: 0611-34 91 53.**

6. Jaktledarens ansvar

- Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Bedrivs jakt på egen hand har den ensamme jägaren samma ansvar som vilar på en jaktledare.
- Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar,

gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.

- Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen

7. Anmälan av fälld eller påskjuten lo

Fälld eller påskjuten lo ska anmälas av skytten till länsstyrelsen *snarast och senast inom en timme* från den tidpunkt då djuret fällts/påskjutits. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *När skott har avlossats mot ett lodjur med avsikt att fälla denna och det inte kan utslutas att djuret är träffat.*

Anmälan ska ske till telefon 0611-34 92 12. Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till skytten;
2. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare;
3. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag);
4. Var lodjuret fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt (koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);
5. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa;
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fällt djur informerar länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningspersonal kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

8. Platsundersökning och eftersök av påskjuten lo

Enligt 28 § jaktlagen (1987:259) ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att vilt som skadats vid jakt ska kunna spåras upp och avlivas. Den som påskjutit lodjur ansvarar för att platsundersökning genomförs tills dess det är fastställt om djuret är skadad eller inte. Den ska säkerställa att spår på skott- och fallplats inte förstörs.

Den som påskjutit lodjur ansvarar för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visar att det påskjutna djuret är skadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

- a) djuret påträffats dött,
- b) djuret påträffats skadat och avlivats, eller
- c) djuret inte kan anträffas.

Den som har påskjutit ett djur ska på begäran visa skottplatsen för länsstyrelsen samt redovisa till länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningspersonen tillhandahåller.

Hundar som används vid eftersök av påskjutna lodjur bör i lämpligaste mån vara särskilt tränade i att spåra lodjur.

9. Avräkning

Länsstyrelsen beslutar om ett påskjutet lodjur ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur avräknas såvida det inte har påvisats genom länsstyrelsens fältkontroll eller andra omständigheter att det är uteslutet att djuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att djuret inte skadats.

Djur som påskjutits i ett jaktområde och faller i ett annat jaktområde avräknas i det jaktområde där djuret först påsköts.

Fällt eller påskjutet djur avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts.

Vid eventuell överskjutning inom ett jaktområde kommer lodjur att avräknas från övriga områden där tilldelning kvarstår.

Fälls djur med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten i det aktuella länet ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

10. Besiktning av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningspersoner besiktar samtliga fällda lodjur. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsperson. Fällt lodjur får inte frysas och inre organ får inte tas ur. Om besiktningspersonen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Vid besiktning ska skytt kunna uppvisa statligt jaktkort, ID-handling samt vapenlicens.

Jaktledaren uppmanas att underlätta för besiktningspersonen efter det att ett lodjur fällts, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Besiktningspersonen fyller tillsammans med skytten i blankett L1-L2 Registrering och besiktning av fällt lodjur. Besiktningspersonen tar vid besiktning ett hudprov (cirka 1 x 3 centimeter) och märker lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt. Skinn av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Flådd kropp inklusive kranium och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningspersonens försorg. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska också skickas in. Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten L1-L2 Registrering och besiktning av fällt lodjur.

Samtliga blanketter kan laddas ner från <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Om skytten på besiktningspersonens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa djurkroppen eller lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela lodjuret eller värdet av detsamma staten. Lodjur alternativt delar av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Ytterligare upplysningar

1. Aktuell information om återstående tilldelning

Länsstyrelsen tillhandahåller en telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som fällts och vad som återstår av tilldelningen. Denna telefonsvarare nås via telefonnummer **0611-34 91 53**. Informationen uppdateras när lodjur fällts eller påskjutits.

2. Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen meddelar avlysningen via telefonsvararen.

3. Platsbesiktning

För att säkerställa att undersökning av skott- och fallplats kan göras på ett betryggande sätt och för att undvika misstankar om olovlig användning av motorfordon bör skoter inte köras inom 300 m från det fällda djuret innan besiktningen är genomförd.

4. Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Skinn från fälld lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att ovan nämnda uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut. Jakträttshavaren får överlåta en fälld lo till annan person.

Jakträttshavaren kan ansöka om att få tillbaka kraniet mot en avgift efter att SVA har genomfört åldersbestämning genom analys av en hörntand. Önskar en att få tillbaka kraniet ska det anges särskilt på besiktningspersonens blankett. Vid återsändandet skickar SVA med ett mikrochip för märkning av kraniet samt en instruktion för hur det ska fästas.

5. Försäljning av kött, skinn m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg.

CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

6. Hantering av personuppgifter

När fällor för lodjursjakt anmäls, när fällda eller påskjutna lodjur rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar länsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på

www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/personuppgifter.

7. Annan tillämplig lagstiftning

Länsstyrelsen påminner om bestämmelserna i 27 § jaktlagen avseende grundreglerna för jaktens bedrivande och om vad som sägs i 31 § samma lag om användning av motordrivna forskaffningsmedel. Länsstyrelsen hänvisar också till de inskränkningar som görs i 9 § jaktförordningen gällande jakttiden och till vad som sägs i bilaga 5 samma förordning om förbjudna medel och metoder för fångst och dödande. Länsstyrelsen påminner om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

Länsstyrelsen påminner om att det enligt 18 § jaktförordningen framgår att jakt eller jaktträning med hund ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet med hänsyn till hundens egenskaper eller snö-, is- och temperaturförhållandena inte utsätts för onödiga påfrestningar.

Länsstyrelsen erinrar om den skyldighet som följer av 28 § jaktlagen för jägaren att om vilt har skadats vid jakt snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas.

Länsstyrelsen påminner om bestämmelserna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2018:3) om användande av fångstredskap.

Vid användning av automatiska kameror, t.ex. i samband med fällfångst av lodjur, behöver tillämpliga bestämmelser i Dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) kring insamling (här genom fotografering) och hantering av personuppgifter beaktas.

Länsstyrelsen påminner också om att drönare anses vara motordrivna anordningar och att de därför enligt 31 § jaktlagen inte får användas vid licensjakt efter lodjur.

Rekommendationer

Länsstyrelsen rekommenderar att jaktledaren innan jakt inleds i ett område där renskötsel bedrivs kontakta den berörda samebyn.

Juridiska förutsättningar

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c-d, 24 d och 49 §§ jaktförordningen och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur (dnr. NV-09859-22). I

beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv. I beslutet beaktas också det som sägs i Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4).

Lodjur återfinns i bilaga 4 a till EU:s Art- och habitatdirektiv över noggrant skyddade arter beträffande vilka staterna enligt artikel 12 ska förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen. Enligt samma artikel är det förbjudet att avsiktligt störa dessa arter, särskilt under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Lodjur får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser har införts i svensk lagstiftning genom 23 a - 29 och 31 §§ jaktförordningen. I 23 c § första stycket anges de allmänna förutsättningarna för licensjakt.

Enligt 23 d § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter lodjur. Enligt 24 a § i samma förordning får Naturvårdsverket delegera rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelser. Förutsättning för en sådan delegering är att antalet föryngringar i rovdjursförvaltningsområdet överstiger den fastställda miniminivån för området. Naturvårdsverket beslutade att överlämna rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (dnr. NV-09859-22) den 12 december 2022.

Enligt Kammarrätten i Stockholm, mål nr 3273-13, är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av djur ska ske, i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

I ett förhandsavgörande rörande vargjakt i Finland, den s.k. Tapioladomen, mål C-674/17, har EU-domstolen besvarat vissa frågor rörande tolkningen av art- och habitatdirektivet. Bland annat fann domstolen att det är möjligt att under strängt kontrollerade för-hållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga IV till nämnda direktiv i en begränsad mängd om den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att syftet med jakten kan uppnås med sådan jakt.

Det tydliggörs i Tapioladomen att möjligheten att besluta om undantag enl. Art. 16.1 e är begränsad. Försiktighetsprincipen ska enligt förhandsavgörandet gälla för uttag i populationen. Det innebär att uttaget ur populationen måste vara begränsat till en nivå där det inte medför en betydande negativ inverkan på beståndets struktur. Detta gäller även om uttaget i sig inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I svensk jaktlagstiftning framgår att allt vilt är fredat. All tillåten jakt är således undantag från denna grundregel. Eventuella problem och skador som orsakas av jaktbart vilt ska i första hand regleras genom jakt.

De övergripande dragen i Sveriges nuvarande rovdjursförvaltning beslutades av riksdagen år 2001 efter regeringens förslag i propositionen *Sammanhållen rovdjurspolitik* (prop. 2000/01:57). De övergripande målen var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i så stora antal att de långsiktigt skulle finnas kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) fastslogs att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas. I propositionen framgår även att toleransnivån för skador på rennäringen orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt tio procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* fastslogs vidare att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus för lodjur i Sverige gällande populationsstorlek ska vara 700 – 1000 individer och att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus gällande utbredningsområde ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Enligt referensvärdena bedömdes lodjursstammen i Sverige ha en gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG). Utifrån det slog riksdagen vidare fast att en aktiv förvaltning ska genomföras i enlighet med de riktlinjer för förvaltningen av de stora rovdjuren som tagits fram av EU-kommissionen.

Lodjur i Sverige

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom årliga inventeringar som genomförs i hela landet, med undantag från Gotland.

Lodjursföryngringar, det vill säga familjegrupper, utgör endast ett segment av den totala lodjurspopulationen och antalet föryngringar kan variera från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider nödvändigtvis förändras i samma takt. Under inventeringssäsongen 2022/2023¹ hittades 242,5 familjegrupper av lodjur i Sverige, vilket översätts med hjälp av en omräkningsfaktor² till cirka 1 417 individer. Detta är ett medianvärde och det faktiska antalet individer ligger med största sannolikhet mellan 1 192–1 641.

Naturvårdsverket rapporterade till EU senast 2019 att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur i Sverige är 870 individer i Sverige och att arten har gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket anger i sitt beslut om att överlämna rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna, NV-09859-22, att den nationella lodjurspopulationen under de senaste sju åren har haft en stabil nivå, med god marginal över gränsen för gynnsam bevarandestatus.

Lodjur i norra rovdjursförvaltningsområdet

Under 2019 fastställdes den regionala miniminivån för norra förvaltningsområdet³ till 58 föryngringar per år, motsvarande 356 individer. Under inventeringssäsongen 2022/2023 återfanns 81 föryngringar, motsvarande 497 individer, vilket innebär att lodjursstammen ligger väl över miniminivån för norra rovdjursförvaltningsområdet.

Lodjur i Västernorrland

För Västernorrlands län är miniminivån satt till 12 föryngringar, vilket motsvarar cirka 74 lodjur.

Viltförvaltningsdelegationen i Västernorrlands län har den 6 oktober 2020 beslutat att länets förvaltningsmål ska vara 16 föryngringar,

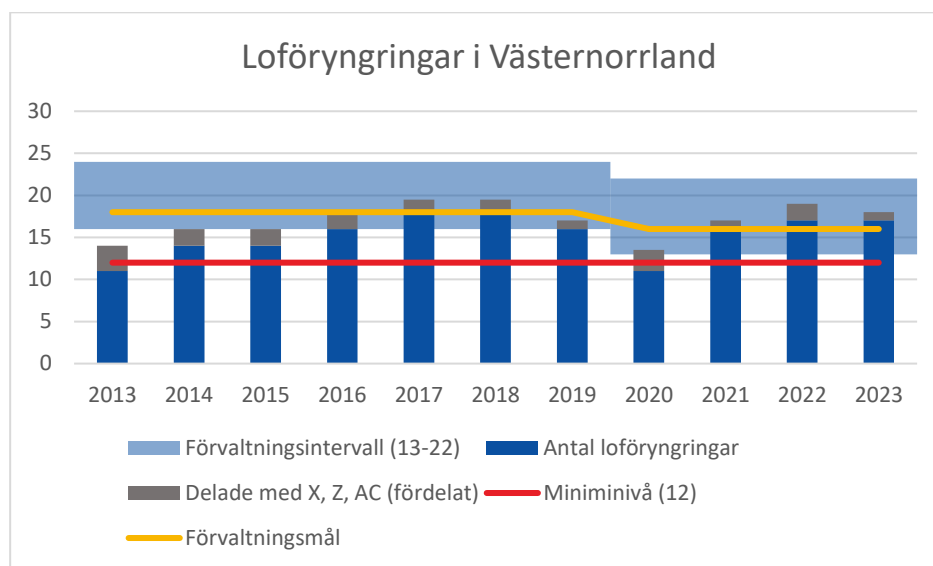
¹ Frank, J.& Tovmo, M. 2023. Inventering av lodjur 2023. Bestandsövervakning av gaupe i 2023. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavien. Bestandsstatus för stora rovdjur i Skandinavien. Nr 2-2023. 36 s

² Nationell förvaltningsplan för lodjur, reviderad version, ISBN 978-91-620-8760-9

³ Fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområden och län. Dnr NV-01525-18

vilket motsvarar cirka 98 lodjur. Förvaltningsintervallet, inom vilket stammen tillåts variera fastställdes till 13–22 föryngringar.

Enligt det fastställda inventeringsresultatet för säsongen 2022/2023 bestod lodjursstammen i Västernorrland av 17 länsegna föryngringar. Ytterligare två föryngringar delades med angränsande län varvid slutresultatet för länet blir 18. Med omräkningsfaktorn 6,14 uppgick därmed stammen till cirka 111 djur. I figur 1 framgår de nu gällande måltalen samt stammens utveckling perioden 2013 fram till 2023, enligt genomförda inventeringar.



Figur 1. Antal konstaterade lodjursföryngringar inom Västernorrlands län per år samt delade med omkringliggande län och länets förvaltningsnivåer och miniminivå för lodjur.

Länsstyrelsen konstaterar att lodjuren har en gynnsam bevarandestatus idag och att det finns utrymme för förvaltande åtgärder i form av licensjakt och skyddsjakt i både det norra rovdjursförvaltningsområdet och Västernorrland.

Motivering till beslutet

Syfte

Licensjakts primära syfte är att minska skador för rennäringen orsakade av lodjur och därmed bidra till att nå riksdagens målsättning om maximalt tio procents förluster till rovdjur för rennäringen. Med licensjakten avser Länsstyrelsen att hålla lodjursstammen kring länets förvaltningsmål samtidigt som de övergripande nationella målen för lodjursstammens utveckling beaktas. Detta syftar även till att rovdjuren och

rovdjursförvaltningen ska upplevas som legitim av befolkningen i länet och i landet.

Licensjakt, det vill säga en populationsreglerande jakt i syfte att anpassa stammens täthet, storlek och tillväxt, är en viktig och grundläggande komponent i förvaltningen av de stora rovdjuren.

Att rovdjuren förorsakar allvarlig skada inom rennäringen har visats i olika sammanhang⁴. Inom ramen av ett regeringsuppdrag har Sametinget och Naturvårdsverket sammanställt förlustsiffror och bedömt olika rovdjursarters påverkan på rennäringen⁵. Kunskapen om rovdjursskador inom rennäringen har legat till grund för regeringens förslag om en toleransnivå på 10 procent som även beslutats av riksdagen.

Licensjakten förväntas hålla lodjursstammen vid förvaltningsmålet och bidra till att övriga målsättningar för arten i länet nås, vilket i sin tur förväntas föra med sig minskade företagsekonomiska, socioekonomiska och psykosociala problem inom rennäringen och en ökad acceptans för rovdjur och rovdjursförvaltningen i länet.

Skadebild

I renskötseområdet är renen ett viktigt byte och lodjuret kan därmed orsaka rennäringen stora skador. Eftersom det nuvarande ersättningssystemet utgår från rovdjursförekomst i samebyarna och inte förutsätter att döda renar hittas så finns det ingen jämförbar dokumentation av de skador som rovdjuren orsakar inom rennäringen. Ersättningen för rovdjursdödade renar regleras genom viltskadeförordningen SFS 2001:724, Sametingets författningssamling STFS 2013:2 och genom regeringens regleringsbrev till Sametinget. Lodjuret är den rovdjursart som orsakar rennäringen de största sammanlagda skadorna. Belysande för detta är att huvuddelen av Sametingets ersättning för rovdjursförekomst under senare år har varit ersättning för lodjursförekomst. En stor del av de lodjursförekomster som dokumenterats under inventeringen finns i eller i anslutning till de delar av länet där renskötseln är omfattande.

Enligt den av riksdagen antagna propositionen om *En hållbar rovdjurspolitik* (prop 2012/13:191) ska förlusten av renar orsakade

⁴ T.ex. Hobbs m.fl. 2012. Native predators reduce harvest of reindeer by Sami pastoralists. - Ecological Applications 22:1640-1654

⁵ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. - Rapport 6555, Naturvårdsverket

av stora rovdjur inte överstiga tio procent räknat på varje samebys faktiska renantal. I samband med toleransnivåarbetet sker en strukturerad process som bygger på att Länsstyrelsen och samebyarna i samråd och utifrån ett adaptivt förhållningssätt, fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och samtidigt bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Tillvägagångssättet är formaliserat av regeringen⁶, Sametinget och Naturvårdsverket⁷.

Den 10 januari 2019 kom Sametinget, Naturvårdsverket och de fem nordligaste länsstyrelserna genom ett handslag överens om att i det fortsatta arbetet med toleransnivåuppdraget erkänna och respektera produktionsmodellen och de nationella inventeringsresultaten som de bästa tillgängliga kunskapsunderlagen (Länsstyrelsen Västerbottens diarienummer 510-2428-2019).

På nationell nivå har lodjurens predation på ren uppskattats till mellan 10 000 och 50 000 dödade renar per år⁸. Enligt teoretiska beräkningar minskar varje familjegrupp av lodjur det möjliga slaktuttaget ur renhjorden med cirka 100 renar per år⁹.

Skyddsjakt inget lämpligt alternativ

Skyddsjakt är inget lämpligt alternativ till licensjakt. Vid skyddsjakt ska problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid vanlig jakt inte är tillåtna. Rovdjuren får en karaktär av skadedjur och kostnaderna för samebyn och staten kan bli höga. Jakten får oftast bedrivas på annans jaktområde och med metoder som kan upplevas som osportsliga och oetiska, vilket kan öka motsättningar mellan ortsbefolkning och samebyn. Såvida inte skyddsjakterna genomförs i stort antal så har dessa svårt att ha en populationsreglerande effekt.

Vid licensjakt har många personer möjlighet att jaga och det finns ett intresse för jakt efter rovdjur i Västernorrlands län. Jakten bedrivs med traditionella metoder och har acceptans av stora delar

⁶ Regeringsuppdrag Jo2010/2752 till Sametinget av den 16 september 2010

⁷ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket

⁸ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

⁹ Hobbs m.fl. 2012. Native predators reduce harvest of reindeer by Sami pastoralists. - Ecological Applications 22:1640–1654.

av befolkningen. I viss mån finns det möjlighet att sälja jaktupplevelser till betalande gäster (som med all annan licensjakt). Skytten får behålla det fällda djuret (när det gäller björn) eller delar av det (när det gäller lo), vilka sedan kan säljas vidare. Sammantaget gör detta att lodjuren betraktas som en resurs, attityderna är relativt positiva gentemot arten och en acceptans finns för artens förekomst och förvaltning bland länets befolkning¹⁰.

Annan lämplig lösning

Alternativa metoder till jakt diskuteras vid varje beslut om skydds- eller licensjakt efter rovdjur som tas av myndigheterna. I vissa lägen kan alternativa metoder till jakt vara en annan lämplig lösning, men detta gäller i de fall där problembilden är konkret och väl avgränsad i tid och rum.

När det gäller stora områden och långa tidsperioder är de flesta alternativa åtgärderna omöjliga att använda. I länet som helhet är licensjakt den enda metoden som kan användas för att hålla lodjursstammen på en nivå som motsvarar målsättningarna för stammen i länet, vilka i sin tur ska bidra till att uppnå de mål som riksdag och regering satt upp rörande toleransnivå med mera. Utan licensjakt ökar lodjursstammen, vilket ökar behovet av skydds jakt, med höga kostnader, minskad acceptans och en möjlig ökning av motsättningar mellan rennäringen och ortsbefolkningen som följd.

Antal lodjur som får fällas

Länsstyrelsen har gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för ett selektivt jaktuttag. Bedömningen baseras på den beskattningsmodell för lodjur som publiceras årligen av Viltskadecenter vid SLU¹¹, fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen (2022/2023), beslut om fastställande av regionala miniminivåer (NV-01525-18), regionala förvaltningsmål, nationell förvaltningsplan samt målsättningarna i den svenska rovdjurspolitiken.

Förutom att ta hänsyn till det möjliga jaktuttaget inom hela norra rovdjursförvaltningsområdet måste varje enskilt län ta hänsyn till de regionala förutsättningarna, den lokala stammens hållbara

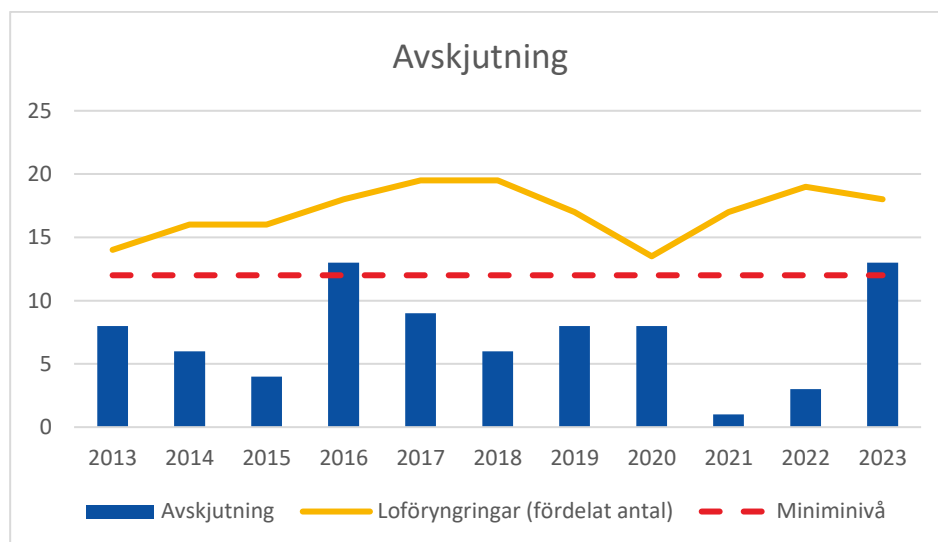
¹⁰ Sandström m.fl. 2014. Attityder till rovdjur och rovdjursförvaltning. – Rapport 2014:1, Umeå universitet och SLU.

¹¹ Andrén, H. 2023. Beskattningsmodell för lodjur - Prognoser för den svenska lodjurspopulationen 2025 vid olika beskattningsnivåer under 2024. Rapport 2023-7

utveckling samt de övergripande riktlinjerna som finns i länets förvaltningsplan.

Årets tilldelning om åtta lodjur bör innebära att lodjursstammen ligger kvar inom beslutad förvaltningsintervall och att skadesituationen förbättras.

Sedan 2009 har mellan 1–13 lodjur årligen fällts vid licensjakt och/eller skyddsjakt i Västernorrland. I figur 2 syns lodjursstammens storlek sedan 2013 samt lodjur fällda under skydds-/licensjakt sedan 2013. Lodjursstammen har vid länsstyrelsens inventeringar, inte understigit miniminivån 12 föryngringar under samma period trots att 1–13 lodjur fällts. Med den erfarenhet av länets lodjurspopulation som länsstyrelsen har, dessutom under en lång tidsperiod, ser myndigheten liten risk att länets lodjursstam ska hamna under 12 föryngringar efter ett uttag av åtta djur. Det bör även finnas utrymme för skyddsjakt efter ytterligare några djur om sådan skulle bli nödvändig. I bedömningen ingår att risken för underskattning av lodjursstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt.



Figur 2. Sedan 2013 har 1–13 lodjur fällts vid licensjakt och/eller skyddsjakt. Lodjursstammen har vid länsstyrelsens inventeringar, inte understigit 12 föryngringar (nuvarande miniminivå) vid något tillfälle under perioden.

Länsstyrelserna i norra rovdjursförvaltningsområdet har inför beslutet samrått angående lämplig total tilldelning inom området.

Val av jaktområden

Områdesindelning under jakten ska följa lodjursstammens utbredning i länet och göra det möjligt att styra jakten till de områden där problembilden kring lodjuren förväntas vara svårast, främst med avseende på rennäringen. Områdesindelning kan också omvänt användas för att minska jakttrycket i områden där målet för lodjursstammen är en ökning.

För länet som helhet ska lodjursstammen hållas på ungefär samma nivå framöver. I olika delar av länet borde populationen dock minska respektive öka, för att en ännu jämnare spridning av djuren ska kunna nås. Länsstyrelsen har vid utformningen om områdena särskilt beaktat de synpunkter som inkommit från samebyarna under de genomförda konsultationerna. Länsstyrelsens bedömning är att en indelning av länet i tre områden riktade mot att förebygga skada för rennäringen är ändamålsenligt vid årets licensjakt.

Konsultation med samebyar

Inför beslut om licensjakt efter lodjur 2024 har Sametinget, Svenska samernas riksförbund (SSR) och länets samtliga samebyar tillfrågats om de vill bli konsulterade i frågan om licensjakten. En sammanfattning av genomförd konsultation finns i bilaga 4.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Den av länsstyrelsen beslutade licensjakten efter lodjur håller sig inom ramarna för Naturvårdsverkets delegeringsbeslut och följer intentionerna i den regionala förvaltningen för arten och tar även hänsyn till de nationella målen för lodjursstammen. Länsstyrelsen bedömer att beslutet inte riskerar att lodjurspopulationen på regional nivå kommer understiga den fastställda miniminivån och att beslutet därmed inte äventyrar upprätthållandet av lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus eller utbredningsområde på nationell nivå. Beslutet är i huvudsak inriktat på att begränsa skadorna för rennäringen.

Länsstyrelsen bedömer vidare att licensjakten är ändamålsenlig och att dess förväntade effekter är proportionerliga till de syftena med jakten som har presenterats. Licensjakten förväntas hålla lodjursstammen stabil inom förvaltningsintervallet och bidra till att målsättningarna för arten i länet nås, vilket i sin tur kan föra med sig minskade företagsekonomiska, socioekonomiska och psykosociala

problem inom rennärigen och övrig tamdjursnäring samt en ökad acceptans för rovdjur och rovdjursförvaltningen i länet.

Länsstyrelsen kan inte se någon annan lämplig lösning, givet de stora rumsliga och tidsmässiga skalorna som en långsiktig och adaptiv lodjursförvaltning på populationsnivå behöver hantera. Jaktens omfattning är lämplig med hänsyn till stammens storlek och utbredning. Jakten är selektiv och den sker i begränsad omfattning under strängt kontrollerade former.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carin Jämtin med miljöhandläggare Linda Rapp som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Jenny Lindgren, enhetschef medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Kartor över jaktområden
3. Lathund för lodjursskyttar
4. Protokoll från konsultation (externt dokument)

Kopia till

Naturvårdsverket

Ledamöterna i Västernorrlands viltförvaltningsdelegation

Polismyndigheten Region Nord

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Sametinget

Jägareförbundet Mittnorrand

Viltskadecenter

Loforskningsprojektet

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västernorrland antingen via e-post; vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 4 mars 2024. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

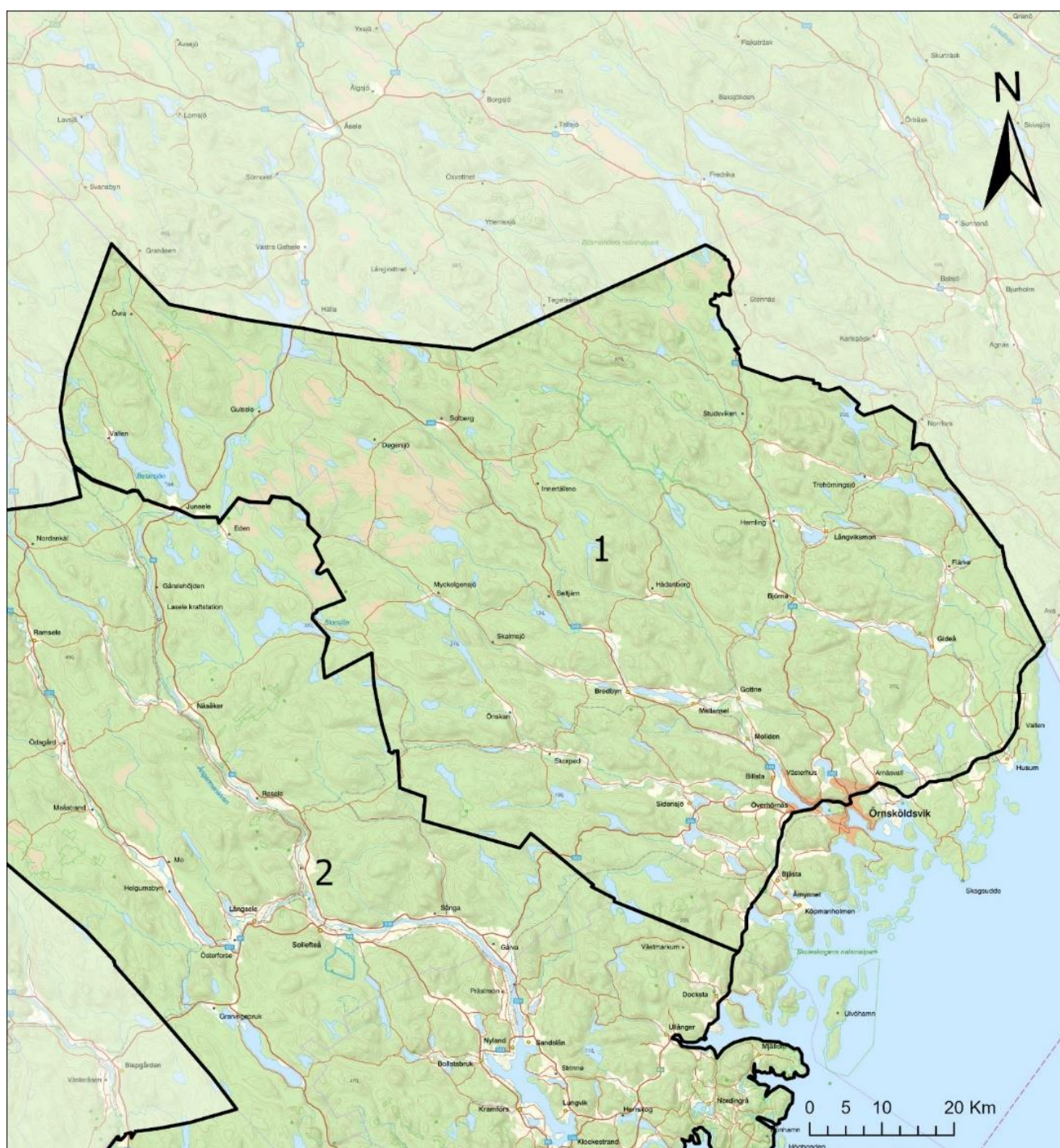
Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 0611-34 90 00. Ange diarienummer 8641-2023.

Bilaga 2

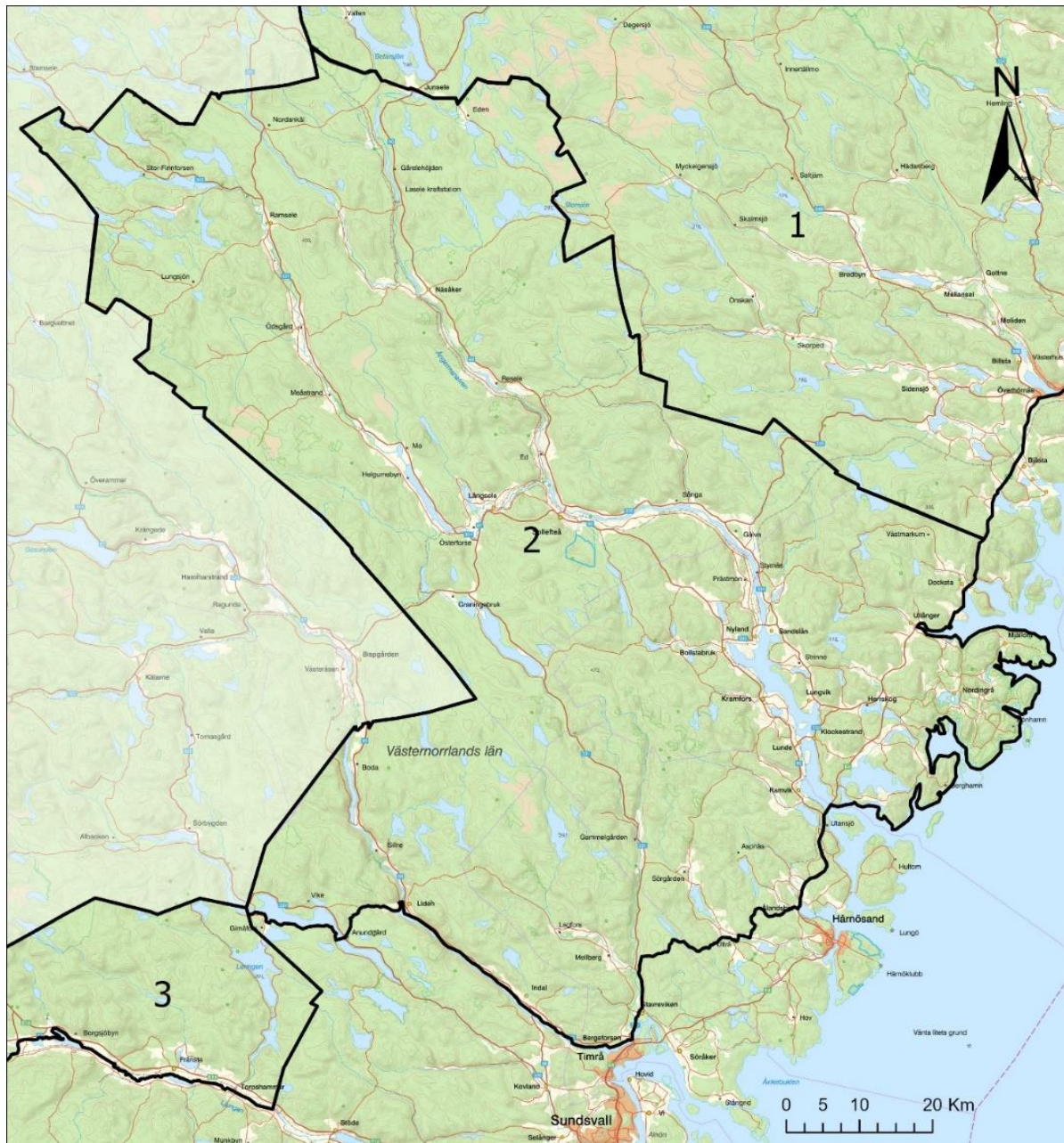
Jaktområde 1

Del av Örnsköldsviks- och Sollefteå kommuner. Områdesgränsen följer länsgränsen i norr och väster. Från västra länsgränsen följs väg 346 till Junsele, från Junsele väg 983 österut till Örnsköldsviks kommungräns. Kommungränsen följs sedan österut till E4:an. Sedan följer gränsen E4:an upp till länsgränsen i norr.



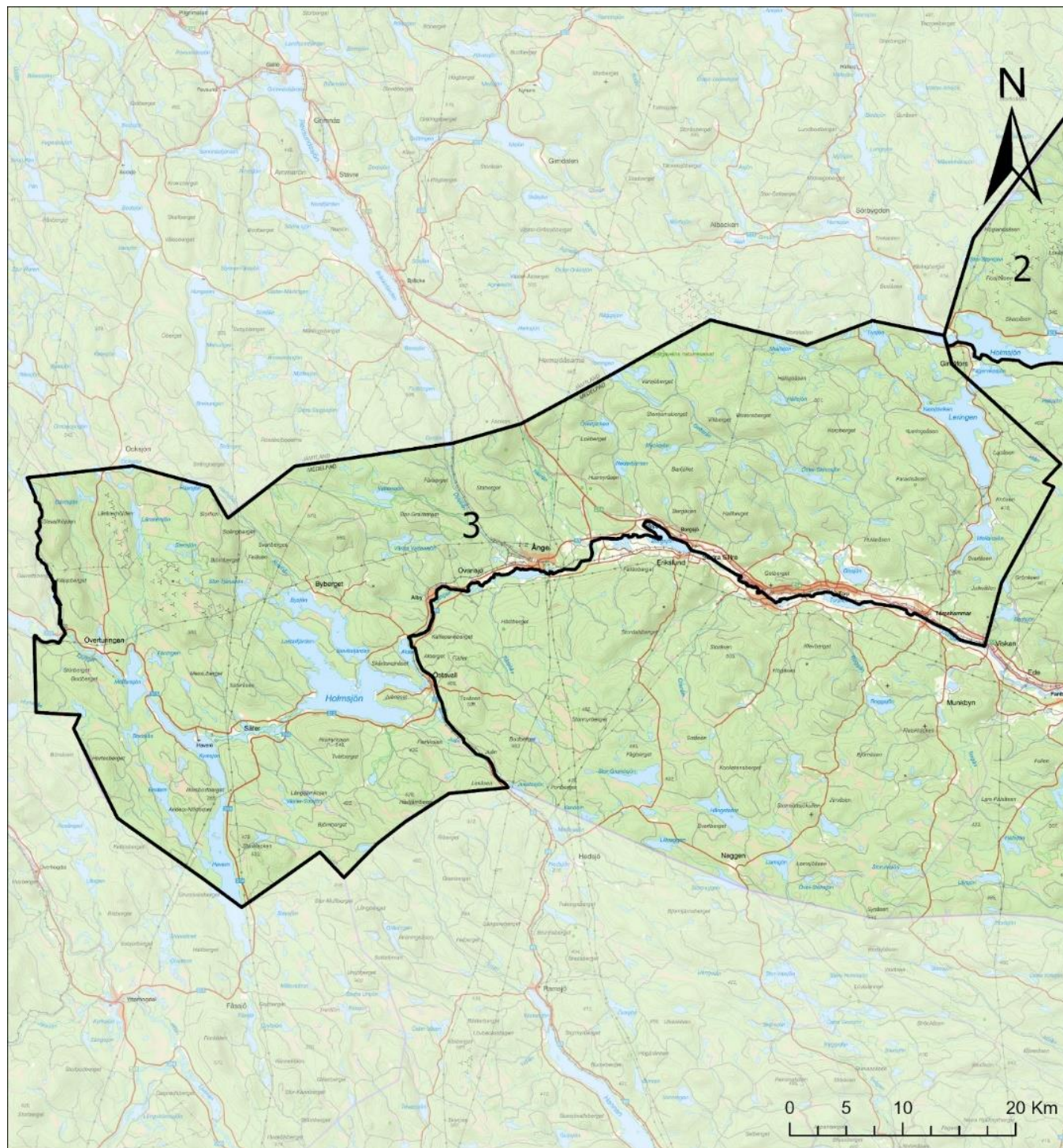
Jaktområde 2

Del av Örnsköldsvik, Kramfors, Härnösand, Timrå och Sundsvalls kommuner. I norr följer gränsen kommungränsen mot Örnsköldsvik från E4an upp till väg 983 som sedan följs till Junsele, från Junsele följs väg 346 västerut till länsgränsen. I väster följer området länsgränsen söderut ner Holmsjön. Gränsen följer sedan Holmsjöns södra strand till Sunnansjö och korsar där Holmsjön till Holm. Från Holm följs väg 638 till Liden. Från Liden följer gränsen Indalsälvens norra strand till Bergforsen. Därifrån följer gränsen väg 331 norrut till Åsäng därefter går gränsen längs väg 706 till Stigsjö. Från Stigsjö följs väg 725 till Ålandsbro och sedan längs E4an norrut till Höga Kusten bron. Från Höga Kusten bron följs kustgränsen till Ullånger och sedan E4an norrut till Örnsköldsviks kommungräns.



Jaktområde 3

Del av Ånge kommun. Områdesgränsen följer i norr och väst länsgrens. I söder följs länsgrens österut till väg 83 som följs norrut till väg 248 som följs till Ljungans norra strand, denna följs österut till kommungränsen. Därifrån följs kommungränsen norrut till länsgrens.



Bilaga 3

Lathund för lodjursjägare 2024 Västernorrlands län

Kontrollera före jakten

Registrering	Alla som ska jaga ska vara registrerade jägarregistret.
Jaktledare	Ska vara utsedd vid varje jakttillfälle
Jaktområde	Se beslut
Jakttid	1 mars - 15 april eller den tidigare tidpunkt då jakten i området avlyses. Fr o m. en timme före solens uppgång t o m en timme efter solens nedgång
Tilldelning	Kontrollera kvarvarande tilldelning minst en gång per timme Tel: 0611- 34 91 53
Vapen	Kulgevär lägst klass 2 och hagel kaliber 12, 16 eller 20
Hundar	Högst två hundar, vilka inte får bytas vid jakt på en och samma lo under en och samma dag.
Fällor	Ska anmälas senast sista februari. Endast godkända och märkta fälltyper är tillåtna.
Motorfordon	Inte tillåtna
Eftersökshund	Var och hur snabbt kan den vara på plats?

Efter skott

Anmälan	Utan dröjsmål och inom en timme. Uppge skytt, jaktledare, plats, var och när lodjuret fälldes. Påskjutet lodjur anmäls snarast. Tel: 0611-34 92 12
Påskjutning	Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt för eventuellt eftersök
Prover	Flådd kropp inkl. huvud och hudprov
Blanketter	Tillhandahålls av besiktningsman och fylls i tillsammans vid besiktningen/platsundersökningen
Besiktning	Samtliga djur besiktas inom ett dygn. Skott och fallplats på begäran.
Försäljning/export	Intyg från Jordbruksverket krävs
Märkning	Skinns märks omgående vid besiktning. Kranium märks av skytt enligt instruktion från SVA

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand, eller ring vår växel
0611-34 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasternorrland.